

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919201985
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6919201985.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členov senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom Bratislava, Ul. Vajnorská č. 100/A, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom Bratislava, Ul. Martinčekova č. 13, IČO: 50 361 368 proti žalovanej X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. č. XXX o zaplatenie sumy 958,13 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 13Csp/42/2019-70 zo dňa 25. júna 2019 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 13Csp/42/2019-70 zo dňa 25. júna 2019 v napadnutej časti prvej a tretej výrokovej vety potvrdzuje.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím zamietol súd žalobu žalobcu o zaplatenie sumy 958,13 Eur, úrokov vo výške 581,14 Eur, úrokov vo výške 32,33 Eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 958,13 Eur vo výške 19,1% ročne a zo sumy 958,13 Eur od 01.12.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 958,13 Eur od 01.12.2018 do zaplatenia, ktoré si žalobca uplatnil voči žalovanému na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 29.12.2014 a na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 1.000,- Eur. V zmluve o úvere bola dohodnutá úroková sadzba 19,1% ročne, ktorú sumu žalovaný v ním dohodnutých splátkach po 25,- Eur mesačne v lehotách splatnosti neplatil, preto žalobca úver predčasne zosplatnil. Po podaní žaloby žalovaný zaplatil sumu 152,- Eur, preto žalobca vzal v tejto časti návrh späť a súd konanie v tejto časti zastavil. Zotrval na úhrade sumy 806,13 Eur a úrokov tak, ako sú uvedené vyššie.

2. Súd prvej inštancie vyzval žalobcu na oznámenie, s ktorou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania. Právny predchodca žalobcu súdu na opakovanú výzvu oznámil, že do omeškania ku dňu 25.04.2016, kedy došlo zo strany žalobcu k výzve na splatenie dlžnej časti úveru, sa žalovaný dostal so splátkou splatnou dňa 25.01.2016.

3. Podľa názoru súdu, keďže pôvodný veriteľ upravil podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v Obchodných podmienkach pre úver - dobrá pôžička jednoznačne, žalobca za súčasného dodržania § 53 ods.9 OZ uvedeného ním aj vo výzve zo dňa 25.04.2016 úver z dôvodu neuhradenia splátky za január 2016, pre ktorú mohol pôvodný veriteľ podľa čl. 6 bod 9 písm.a) Obchodných podmienok úver predčasne zosplatniť, tak ku dňu 23.05.2016 aj urobil. Splátka úveru splatná dňa 25.01.2016, s ktorou bol žalovaný v omeškaní po dobu viac ako 3 mesiace bola tou, ktorá splatnosť

úveru, čo vyplýva aj z dôkazu predloženého žalobcom označeného ako Aktuálny stav úveru ku dňu 18.12.2018, vyvolala. V tejto listine je pod označením - zaplatené splátky uvedené, že žalovaný medzi 25.12.2015 a 01.07.2016 nezaplatil žiadnu splátku, čiže ku dňu zosplatnenia úveru bol žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace práve so splátkou splatnou 25.01.2016.

4. Žalobca podal žalobu na súd dňa 04.04.2019, pričom premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobcu na splatenie celého, dovtedy nezaplateného úveru, začala plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok, a to z dôvodu omeškania dlžníka s jej úhradou, t.j. od 26.01.2016 a uplynula dňa 26.01.2019. Žalobca si tak uplatnil nárok na zaplatenie dlžnej sumy na súde po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, v dôsledku čoho súd žalobu z dôvodu premlčania uplatneného nároku v celom rozsahu zamietol. S prihliadnutím na tento právny názor už úverovú zmluvu preskúmaniu splnenia jej zákonných podmienok podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch nepodroboval.

5. Súd prvej inštancie nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že lehota na uplatnenie práva splatiť úver žalovaným vrátane úrokov z úveru a úrokov z omeškania nastala až dňom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, a to z toho dôvodu, že súd aplikoval na prejednávajúcu vec § 53 ods.9 OZ, keď podmienka v ňom uvedená bola splnená vo vzťahu k omeškanej splátke splatnej dňa 25.01.2016 a súčasne bol žalovaný upozornený zo strany právneho predchodcu žalobcu na uplatnenie práva vyplývajúceho mu z § 565 OZ, t.j. na zosplatnenie úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní s upozornením, a teda výzvou zo dňa 26.04.2016, že ak splátky nedoplatí, úver zosplatní. Z ust. § 103 OZ jednoznačne vyplýva, že premlčacia lehota začína plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú k zosplatneniu došlo, a nie od okamihu predčasného zosplatnenia. Premlčanie celého zostatku dlhu preto nemôže byť viazané na okamih využitia práva zo strany veriteľa podľa § 565 OZ, ale na okamih splatnosti tej splátky, ktorá je dôvodom na využitie uvedeného práva veriteľom.

6. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že poslednú vetu ust. § 565 OZ nemožno použiť pri spotrebiteľských zmluvách a veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky kedykoľvek, resp. bez ohľadu na to, že medzičasom boli splatné ďalšie splátky, a to za súčasného splnenia podmienky uvedenej v § 53 ods.9 OZ. Uvedené však nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty, preto aj v prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od splatnosti splátky, pre ktorú k zosplatneniu došlo, a nie od okamihu predčasného zosplatnenia, keď § 53 ods.9 OZ umožňuje predčasné zosplatnenie uplatniť až po 3-mesačnom omeškaní s niektorou splátkou, a to tou, pre nesplnenie ktorej sa v zmysle § 103 OZ stane splatným celý dlh.

7. S rozhodnutím súdu prvej inštancie sa v prvej a tretej výrokovej neuspokojil žalobca a podal proti nemu včas odvolanie. V odvolaní namietal existenciu dôvodov podľa § 365 ods.1 písm.a), f) a h) CSP, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané za situácie, kedy neboli splnené pre jeho vydanie procesné podmienky a keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z tohto dôvodu vychádza rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Podľa názoru žalobcu zosplatnenie úveru vo svojej podstate znamená zmenu termínu splatnosti všetkých nesplatených splátok, na ktoré má veriteľ nárok, a teda nejde o odstúpenie od zmluvy, pretože zmluva zostáva naďalej v platnosti.

9. Z obsahu § 565 OZ vyplýva, že v prejednávanej veci nedošlo zo strany žalobcu k odstúpeniu od zmluvy, ale k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, čo vo svojej podstate predstavuje stratu výhody splátok pre dlžníka, nie však zánik, resp. zrušenie samotnej zmluvy. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 33Odo/1630/2005 uviedol, že súčasťou podmienok splatnosti jednotlivých splátok môže byť aj určenie, že pre nesplnenie niektorej splátky je veriteľ oprávnený žiadať celý zvyšok pohľadávky naraz. Splatnosť celej pohľadávky, a teda strata výhody splátok nenastáva priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či toto právo uplatní, a teda, či vyzve dlžníka na zaplatenie celého zvyšku, prípadne či podá na súde žalobu na plnenie. Podľa názoru žalobcu preto k zániku zmluvy odstúpením nedošlo, zmluva o úvere je platná a účinná. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru sa premlčuje celý úverový vzťah naraz, v jednotnej premlčacej dobe odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ku ktorému došlo v prejednávanej veci dňa 23.05.2016 a žalobný návrh bol na súd doručený dňa 04.04.2019, t.j. včas. V tejto súvislosti dal do pozornosti aj Stanovisko ústavného sudcu a podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky H. J.G. o neprimeranej ochrane spotrebiteľov. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby vyhovel žalobe v celom rozsahu a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

10. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a takýto postup nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods.1 a § 219 ods.1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

12. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že pôvodný veriteľ uzavrel so žalovaným dňa 29.12.2014 Zmluvu o úvere - dobrá pôžička, na základe ktorej mu poskytol žalovanej úver vo výške 1. 000,- Eur a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splatiť v 120 mesačných splátkach vo výške 20,50 Eur. V zmluve bola určená ročná úroková sadzba vo výške 19,10 %, ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 20,87 %, priemerná RPMN vo výške 21,79 % s tým, že prvá splátka bude splatná 25.01.2015 a ďalšie splátky budú splatné vždy 25. deň v mesiaci. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na deň 25.12.2024 a celková čiastka úveru bola dohodnutá vo výške 2 177,96 eur.

13. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 25.10.2018 medzi postupcom R. U., a.s a postupníkom spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s. žalovanú pohľadávku nadobudol žalobca. Na základe Zmluvy o úvere vznikla žalovanému povinnosť vrátiť úver spolu s úrokmi z úveru a aj úrokmi z omeškania. V Zmluve o úvere bola dohodnutá úroková sadzba 19,1 % ročne, pričom výška úrokovej sadzby je špecifikovaná aj v listine "Aktuálny stav úveru zo dňa 18.12.2018". Žalobca si uplatnil aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 01.12.2018, t.j. dňom k ultimu mesiaca predchádzajúceho mesiaca, kedy bola listina "Aktuálny stav úveru zo dňa 18.12.2018" vyhotovená, a to do 30.11.2018, pretože do 30.11.2018 sú zmluvné a aj sankčné úroky vyčíslené.

14. Podaním doručeným súdu dňa 20.06.2019 vzal žalobca žalobu v časti o zaplatenie istiny vo výške 152,- Eur, ktorú žalovaný zaplatil po podaní žaloby, späť. Žiadal konania v tejto časti zastaviť, preto podľa § 145 ods. 2 CSP súd prvej inštancie konanie v tejto časti o zastavil. Na úhrade zvyšnej časti ním uplatneného nároku zotrval.

15. Upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.04.2016 právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného, že v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ ku dňu 25.04.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 115,94 eur a pozostáva z omeškanej splátky vo výške 76,79 eur, poplatkov vo výške 36,15 eur a poistného vo výške 3,- eur. Súčasne vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy úveru do 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, je banka oprávnená využiť ust. § 565 OZ a vyhlásiť úver v zmysle ustanovení Zmluvy o úvere a Obchodných podmienok za predčasne splatný a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky naraz. Spolu s výzvou žalobca predložil súdu aj poštový podací hárok č. P. o podaní zásielky na poštovú prepravu dňa 26.04.2016 pre adresáta - žalovanú, pričom žalovaná v priebehu konania nespochybnila doručenie tejto výzvy.

16. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 23.05.2016 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že jeho pohľadávka z úverovej zmluvy sa ku dňu 23.05.2016 stala predčasne splatnou v celom rozsahu. Táto výzva bola žalovanému doručená dňa 27.05.2016.

17. Z predložených Obchodných podmienok pre úver - dobrá pôžička súd zistil, že právny predchodca žalobcu a žalovaný dohodli v čl. VI pod názvom "Splácanie úveru", bod 6.9 písm. a/, že v prípade omeškania dlžníka s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti je R. U. oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný.

18. Výzvou zo dňa 09.04.2019 a opätovnou výzvou súdu zo dňa 06.05.2019 vyzval súd žalobcu, aby mu oznámil, s ktorou splátkou a kedy splatnou sa žalovaný dostal ku dňu 25.04.2016 do omeškania viac ako tri mesiace, pre nezaplatenie ktorej následne právny predchodca žalobcu pohľadávku ku dňu 23.05.2016 zosplatnil.

19. Žalobca súdu oznámil, že žalovaný sa dostal do omeškania viac ako tri mesiace so splátkou splatnou dňa 25.01.2016.

20. Aj z listiny "Aktuálny stav úveru ku dňu 18.12.2018" pod označením "Zaplatené splátky" vyplýva, že žalovaný medzi 25.12.2015 a 01.07.2016 nezaplatil žiadnu splátku. Ku dňu zosplatnenia úveru bol preto žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace práve so splátkou splatnou dňa 25.01.2016.

21. V súlade s ust. § 54a OZ účinným od 05.12.2018 sa súd ex offio zaoberal tým, či žalobou uplatnený nárok, ktorý zostal predmetom sporu po čiastočnom zastavení konania, je alebo nie je premlčaný. Upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.04.2016 právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného, že v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ je ku dňu 25.04.2016 pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 115,94 Eur a pozostáva z omeškanej splátky vo výške 76,79 Eur, poplatkov vo výške 36,15 Eur a poistného vo výške 3,- Eur. Súčasne vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy úveru do 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, je banka oprávnená využiť ust. § 565 Obč. zák. a vyhlásiť úver v zmysle ustanovení Zmluvy o úvere a Obchodných podmienok za predčasne splatný a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky naraz. Spolu s výzvou žalobca predložil súdu aj poštový podací hárok č. P. o podaní zásielky na poštovú prepravu dňa 26.04.2016 pre adresáta - žalovaného, čo žalovaný v priebehu konania nespochybnil.

22. Z predložených obchodných podmienok pre úver - dobrá pôžička súd zistil, že právny predchodca žalobcu a žalovaný mali v čl. VI. pod názvom "Splácanie úveru", bod 6.9 písm. a/ dohodnuté, že v prípade omeškania dlžníka s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti je R. U. oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. Keďže pôvodný veriteľ upravil podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v obchodných podmienkach pre úver - dobrá pôžička jednoznačne, za súčasného dodržania ust. § 53 ods. 9 OZ uvedeného vo výzve zo dňa 25.04.2016 je zrejmé, že najneskoršou neuhradenou splátkou, ktorú mohol pôvodný veriteľ použiť ako relevantný dôvod na postup podľa čl. VI., bod 6.9 písm. a/ Obchodných podmienok pre úver - dobrá pôžička a úver predčasne ku dňu 23.05.2016 zosplatniť, bola splátka úveru splatná dňa 25.01.2016, s ktorou bol žalovaný v omeškaní po dobu viac ako 3 mesiace.

23. Podľa ust. § 54a Obč. zák., premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

24. Podľa § 101 Obč. zák., pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa § 103 Obč. zák., ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

26. Podľa ust. § 53 ods. 9 Obč. zák., ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa ust. § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

27. Podľa § 565 prvá veta Obč. zák., ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

28. Podľa ust. § 156 C.s.p, konanie sa začína doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu.

29. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav veci správne, preto je správne aj jeho právne posúdenie ohľadom žalobcom uplatneného práva, ktoré mu z dôvodu premlčania nepriznal.

30. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca poskytol žalovanému na základe písomne uzavretej zmluvy, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou pôžičku v sume 5.000,- Eur, ktorú aj žalovaný v dohodnutých splátkach čiastočne splácal.

31. Z prehľadu splátok a úhrad, ktoré žalobca priložil k žalobe vyplýva, že žalovaný sa do omeškania s úhradou splátky, na zaplatenie ktorej ho žalobca s upozornením predčasného zosplatnenia úveru vyzval sa žalovaný dostal v mesiaci január 2016, keď splátku splatnú dňa 25.01.2016 v dohodnutom termíne splatnosti, a to do 25.01.2016 nezaplatil.

32. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcom uplatnený nárok je s poukazom na § 103 OZ, v nadväznosti na § 101 OZ premlčaný. Ustanovenie § 565 OZ pripúšťa, aby medzi veriteľom a dlžníkom bolo dohodnuté, že nesplnením jednej zo splátok sa stane splatným celý dlh. V prípade, ak dlžník pri takto dohodnutých splátkach niektorú z nich nesplatí a celý dlh stane sa splatným, premlčacia lehota pre uplatnenie práva na zaplatenie celého zostatku dlhu začína plynúť odo dňa, keď sa stala splatnou tá splátka, ktorú žalovaný nezaplatil a na základe ktorej žalobca vyhlásil zročnosť celého dlhu. Zmluvné strany si dohodli, že každá splátka je splatná 25. dňa v mesiaci, dokedy musela byť každá jedna z nich zaplatená, pričom nasledujúci deň začínala plynúť pre každú z nich samostatná premlčacia lehota.

33. Z výzvy žalobcu na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.04.2016 vyplýva, že žalovaný so splátkami meškal, pričom právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ, že ku dňu 25.04.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 115,94 Eur. Súčasne upozornil žalovaného, že ak na úhradu dlžnej sumy úveru do 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy dlh nesplatí, je banka oprávnená využiť ust. § 565 Obč. zák. a vyhlásiť úver za predčasne splatný. Ak výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 23.05.2016 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že jeho pohľadávka z úverovej zmluvy sa ku dňu 23.05.2016 stala predčasne splatnou v celom rozsahu, pričom žalovaný ju prevzal dňa 27.05.2016, týmto úkonom žalobcu došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru z dôvodu, že žalovaný nezaplatil žalobcovi splátku za mesiac január 2016, ktorú bol povinný zaplatiť do 25.01.2016. Dňom 26.01.2016 preto začala plynúť podľa § 103 OZ 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie si práva žalobcu na vrátenie nielen splátok splatných do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ale aj celého zvyšku dlhu. Žalobca podal žalobu na súd až 04.04.2019, t.j. po uplynutí premlčacej lehoty, preto súd žalobu podanú po uplynutí premlčacej lehoty v celom rozsahu zamietol správne.

34. Právo žiadosťou o plnenie zvyšnej časti dlhu dosiahnuť stratu výhody splátok môže veriteľ pre omeškanie so splnením konkrétnej splátky vykonať iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Ak toto svoje právo včas neuplatní, môže sa domáhať zosplatnenia celého zvyšku dlhu až na základe prípadného omeškania so splatením niektorej z nasledujúcich splátok, avšak len vo vymedzenom časovom intervale. Znamená to, že včasná žiadosť musí byť dlžníkovi doručená najneskôr v deň predchádzajúci splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. V deň splatnosti je už dlžník povinný plniť ďalšiu splátku a právo veriteľa dosiahnuť splatnosť celej pohľadávky pre omeškanie dlžníka s úhradou predchádzajúcej zaniká. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, ale ani z tvrdení žalobcu nevyplýva, že by mu bol žalovaný akúkoľvek ďalšiu splátku po upozornení podľa § 53 ods. 9 OZ uhradil

35. Žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky, resp. jej neupokojeného zvyšku podľa § 565 OZ je jednostranným adresovaným úkonom, ktorého účinky sú podmienené tým, že dôjde dlžníkovi (§ 45 <. ods. 1 OZ). Zákon pre túto žiadosť osobitnú formu nepredpisuje, avšak vzhľadom na jej účinky vo vzťahu k zmene obsahu záväzkového vzťahu je pri záväzkoch vzniknutých na základe písomných dohôd nevyhnutné zachovať písomnú formu (§ 40 <. ods. 2 OZ).

36. Ak je žiadosť veriteľa o splatenie celej pohľadávky dôvodná, u dlžníka nastáva strata výhody splátok a vzniká mu povinnosť splniť jednorazovo celý zvyšok dlhu. Zákon pritom otázku splatnosti zvyšku pohľadávky po strate výhody splátok osobitne nerieši. Ak dlžník svoju povinnosť nesplní, dostáva sa do omeškania a veriteľ je oprávnený vymáhať celý zostatok nesplneného dlhu žalobou. Pohľadávka žalobcu na zvyšok dlhu sa tak stáva splatná naraz ako celok, a to odo dňa nasledujúceho po doručení žiadosti veriteľa dlžníkovi, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak.

37. Veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky aj podaním žaloby o zaplatenie celej pohľadávky. V takom prípade nahrádza tento procesný úkon žiadosť veriteľa adresovanú priamo dlžníkovi. Z hľadiska hmotného práva však môže strata výhody splátok nastať až doručením žaloby dlžníkovi súdom. Treba však vziať do úvahy, že dlžník sa môže o zosplatnení

úveru - pôžičky dozvedieť až so značným časovým odstupom, a to nielen po splatnosti omeškanej splátky, ale aj ďalších, následne splatných splátok.

38. V tejto súvislosti je však nevyhnutné zdôrazniť, že na prejednávanú vec je potrebné aplikovať spolu s § 565 OZ aj § 53 ods. 9 OZ, na základe ktorého sa v prípade záväzkových vzťahov, ktoré vznikli na základe spotrebiteľskej zmluvy upravenej v § 52 OZ <. uplatní osobitný právny režim. Ak totiž ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré má spotrebiteľ ako dlžník vykonať v splátkach, môže veriteľ ako dodávateľ žiadosťou uplatniť stratu výhody splátok a žiadať dlžníka o zaplatenie celého zvyšku dlhu až po uplynutí troch mesiacov od omeškania s úhradou tej splátky, ktorá zosplatenie vyvolala a ak súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Veriteľ má tak zákonom stanovený presný čas na zosplatenie, a to najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, pre ktorú k zosplateniu došlo a od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace. Podmienkou je, že dlžník s úhradou prvej omeškanej splátky stále mešká, ale aj to, že mešká aj s ďalšími splátkami, a to druhou a treťou, ak sa na takýchto podmienkach v zmluve so žalobcom dohodol, čo sa v konaní nepotvrdilo.

39. Zákonom stanovenú lehotu na uplatnenie práva zosplatiť úver má preto veriteľ len do splatnosti tej splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, inak jeho právo zaniká. Pokiaľ veriteľ svoje právo zosplatiť úver nevyužije, nedochádza k splatnosti celého úveru, ale platí pôvodné dojednanie strán, že dlh bude platený v splátkach.

40. V poradí prvá z kumulatívnych zákonných podmienok, a to, že právo na jednorazové splatenie pohľadávky bude mať veriteľ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená, bola v prejednávanej veci splnená. Keďže ustanovenie § 53 ods. 9 OZ malo predstavovať výhodnejší právny režim oproti všeobecnej norme § 565 OZ <., je potrebné ustáliť, že právo podľa odseku 9 môže dodávateľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť a len za predpokladu, že omeškanie s prvou splátkou trvá. Prvou splátkou je aj každá ďalšia splátka, s ktorou sa dlžník dostane do omeškania potom, ako predchádzajúcu omeškanú splátku uhradí.

41. Druhou kumulatívnou podmienkou pre jednorazové zosplatenie pohľadávky je povinnosť veriteľa upozorniť spotrebiteľa na výkon tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní pred jednorazovým zosplatením pohľadávky. Ak zákonodarca ustanovil povinnosť upozorniť spotrebiteľa, je dôležité, aby túto povinnosť dodávateľ splnil vzhľadom na zákonnú lehotu jednak uplynutia 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a jednak na zákonnú lehotu 15 dní pred vykonaním svojho práva.

42. Podľa názoru odvolacieho súdu tak bol daný zákonný dôvod na to, aby žalobca žalovaného v zmysle § 565 OZ upozorňoval na to, že ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci január 2016, úver zosplatiť. Rovnako bol daný dôvod na to, aby listom zo dňa 23.05.2016 oznámil žalovanému okamžitú splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky za mesiac január 2016.

43. Podľa § 565 OZ je v zmluve celková výška predmetu záväzku dopredu určená a len jeho plnenie je rozložené na jednotlivé po sebe nasledujúce splátky. Záväzok zaniká postupne ako sú jednotlivé splátky platené. Napriek tomu, že ide o jeden predmet záväzku, majú jednotlivé splátky samostatnú splatnosť, preto sa pri každej splátke posudzuje samostatne omeškanie a aj premlčanie podľa prvej vety § 103 OZ.

44. Ust. § 53 ods. 9 OZ bolo novelizované s cieľom donútiť veriteľa, aby ak spotrebiteľ dlh v dohodnutých termínoch neplatí, tento zosplatiť bezprostredne po uplynutí splatnosti tretej, dlžníkom nezaplatenej splátky a nečakal so zosplatením aj niekoľko rokov. Uvedené ustanovenie tak umožňuje veriteľovi predčasné splatenie úveru už po trojmesačnom omeškaní s tou splátkou, ktorá zosplatenie vyvolala, a teda spravidla v poradí s prvou neuhradenou splátkou.

45. Výkladom ust. § 53 ods. 9 v nadväznosti na § 565 OZ, ale aj § 103 OZ dospel súd k správne mu záveru, že splátkou, ktorá mohla v prejednávanej veci vyvolať splatnosť dlhu môže byť len prvá splatná, avšak nezaplatená splátka, s ktorou bol spotrebiteľ nesporne v omeškaní tri mesiace, na čo ho aj žalobca písomne upozornil.

46. Z uvedeného dôvodu došlo k premlčaniu žalobcom uplatneného nároku, keďže začiatok plynutia premlčacej doby bol viazaný na zročnosť splátky za mesiac január 2016. Jej uplynutie sa spravovalo

§ 101 OZ, ktorý určuje dĺžku premlčacej doby na 3 roky a ustanovením § 103 OZ, prvá veta ktorého je vo vzťahu k § 101 OZ lex specialis k lex generalis, t. j. osobitnou úpravou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Ustanovenie § 103 OZ inú dĺžku premlčacej doby neustanovuje. Premlčacia lehota v zmysle druhej vety § 103 OZ začala pre zosplatnenie celého zvyšku dlhu plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ktorou trvá, a teda, pre ktorú k zosplatneniu došlo. Touto splátkou bola žalovaným neuhradená splátka splatná dňa 25. januára 2016.

47. Zosplatnenie zvyšku dlhu pre neuhradenie splátky splatnej dňa 25. januára 2016 bolo žalobcom vykonané, avšak nárok na úhradu všetkých tých splátok, ktoré sa stali splatnými a ktoré mu žalovaný v dohodnutých lehotách nezaplatil si žalobca uplatnil na súde neskoro.

48. Súd prvej inštancie preto nemohol posudzovať námietku premlčania vznesenú žalovaným podľa § 103, druhá veta OZ tak, ako to navrhol žalobca s odôvodnením, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, ale len podľa § 103, prvá veta OZ, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti.

49. V § 103, prvá veta OZ ide o jeden zo špecifických prípadov určenia začiatku behu premlčacej lehoty odlišne od všeobecného pravidla, podľa ktorého začína premlčanie odo dňa, kedy právo mohlo byť vykonané po prvýkrát - § 101 OZ. Týka sa výlučne tej situácie, kedy bolo dohodnuté plnenie v splátkach, ktoré je dlžník povinný k určitému termínu, a teda v tom okamihu, kedy je splátka splatná, túto aj zaplatiť. Splatnosť jednotlivej splátky pritom priamo splatnosť celého dlhu neovplyvňuje. Je preto logické, aby sa premlčanie viazalo len na jednotlivé splátky, a nie na celý dlh, pretože aj keď ide o jeden predmet záväzku, majú jednotlivé splátky samostatnú splatnosť, v dôsledku čoho sa u každej splátky posudzuje omeškanie a aj premlčanie s poukazom na § 103 OZ samostatne.

50. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby založené na premlčaní žalobcom uplatneného nároku, ktorý premlčaný je, je vecne správne, v dôsledku čoho ho podľa § 387 CSP potvrdil.

51. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ho priznal žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný voči žalobcovi, ktorý úspešný nebol.

52. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).